

NÉPSZABADSÁG

7

KÖNYVSZEMLE

írta:

Torjái Tamás

Fontos állomásához érkezett — nem az elsőhöz — az *Európa Lyra Mundi*-sorozata. Szabó Ede válogatását dicséri *Rainer Maria*

RILKE

verseinek gyűjteménye. Értéke természetesen nem az újdonságában van, hiszen aki nagyon kereste, az antikváriumokban eddig is megkapta a kötetet. Nem ezt. A *Duinói elégiák* egyike-másika például három, tanulságosan összevethető fordításban szerepel. Csorba, Eörsi, Garai, Görgey, Jékely, Kálnoky, Kosztolányi, Nemes Nagy, Radnóti, Rónay, Somlyó, Tandori és mások a fordítók. „...düreri fák alatt, melyek érett gyümölcsükben a munkás napok súlyát hordják, szolgáló szerények türelmével s megpróbálva, hogy lehet azt, mi mindenen túl, árad, még növelni, s dúsan osztani, ha önként, egy hosszú léten át csak egyre tör, nő s hallgat valaki” — zuhog az *Almáskert* soraiból. „Belém nyilall...” — ez a kötet első szakaszának nyitánya; valóban: belénk nyilall.

Szabó Ede 1979-ben, az *Írók világa* sorozat darabjaként közreadott már egy Rilke-monográfiát. 1875 és 1926: túlzottan közeli két dátum határolja az életművet. „Nézd, a virágok hívek e földi világhoz, / bárha a sorsuk sors töredéke marad — / ámde ki tudja? Ha mind hervadva leáldoz, / nem ők borúsak — mi vagyunk borulat...” E kiragadott idézet aktualitásával dicsérhető leginkább az új Rilke-breviárium. Az összeállítónak korábban a közös George—Hofmannstahl gyűjteményt is köszönhetjük 1981-ben. „Hármasban” tisztább a kép.

Pilinszky János *Őszelő* című írása — a pár hónappal ezelőtt megjelent *Szög és olajban* — így beszél Rilké-ről: „Van valami az emberben, ami szembeúszik a természettel és az idő múlásával. Amikor a természet hanyatlani kezd, s őszbe fordul a nyár: szobánk meghittebbé válik, s íróasztalunkon hívogatóbbá a lámpafény. Rilkének nem volt igaza, amikor gyönyörű őszi versében azt írta: aki-nek most sincs, sose lesz háza... Szobája, ahol otthonra talál, melynek fényében végre valóban megnyugodhat. Az ősz kétségtelenül szellemibb a nyárnál.”